

Łukasz Żywek

Muzeum Niepodległości w Warszawie

ORCID: 0000-0002-5080-4969

„Fangor. Poza obraz” – wernisaż wystawy w Muzeum Narodowym w Gdańsku

W piątkowe popołudnie 7 października 2022 roku przed zabytkowym Pałacem Opatów w Gdańsku-Oliwie zaczęły gromadzić się tłumy mieszkańców Trójmiasta. Tak duże zainteresowanie wzbudziło otwarcie wystawy „Fangor. Poza obraz”, zorganizowanej przez Muzeum Narodowe w Gdańsku.

Urodzony w 1922 roku Wojciech Fangor, tworząc przez blisko osiem dekad, zyskał miano jednego z najważniejszych polskich artystów drugiej połowy XX wieku. Pozostawił po sobie bogaty dorobek artystyczny w szerokiej gamie dziedzin sztuki, od malarstwa i rysunku po plakat i rzeźbę. Setna rocznica jego urodzin stała się okazją do pokazania pełnego przekroju jego twórczości.

Wernisaż rozpoczął się o godzinie osiemnastej. Zgromadzonych gości powitał dr Jacek Friedrich – dyrektor Muzeum Narodowego w Gdańsku. Podziękował całemu zespołowi, który pracował nad wystawą, a także wszystkim instytucjom i osobom prywatnym za wypożyczenie dzieł sztuki ze swoich kolekcji. Wśród wymienionych placówek znalazło się również Muzeum Niepodległości w Warszawie, które użyczyło ze swoich zbiorów powstały w 1951 roku plakat autorstwa Fangora *Strzeż tajemnicy państwowej* (nr inw. MN Pl.418/1).

Następnie głos zabrał Piotr Patkowski, prezes Fundacji Promocji Twórczości Wojciecha Fangora, partnera Muzeum Narodowego w Gdańsku przy organizacji wystawy, przypominając o związkach artysty z grodem Neptuna, których uwieńczeniem było przyznanie mu w 2015 roku

przez Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku honorowego doktoratu. Wspomniał również o tym, że wystawa w Oddziale Muzeum Sztuki Nowoczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku to nie jedyne wydarzenie, które wpisuje się w obchody setnych urodzin artysty. Zaprosił na trwającą równolegle w Wielkiej Zbrojowni ASP w Gdańsku wystawę pokonkursową czwartej edycji Konkursu im. Wojciecha Fangora, a także na planowany w późniejszym terminie koncert oraz wystawy w Radomiu i Warszawie.

O samej wystawie opowiedział jej kurator, Wojciech Zmorzyński. Przygotowanie ekspozycji trwało kilkanaście miesięcy i była to trudna praca. Koncepcje wystawy zmieniały się wielokrotnie. Kurator wyraził nadzieję, że wykonana praca przyniosła dobry efekt. Stwierdził również, że Pałac Opatów jest niejako stworzony dla malarstwa Wojciecha Fangora, a sama wystawa stanowi „spacer przez życie i twórczość artysty”. Na koniec podziękował za aktywną współpracę przemawiającemu wcześniej Piotrowi Patkowskiemu, a także imiennie wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania wystawy.

Ekspozycja zajmuje 17 sal wystawowych na parterze i piętrze Pałacu Opatów. Prace prezentowane są w chronologicznym porządku, co pozwoliło na płynne ukazanie kolejnych etapów twórczości Wojciecha Fangora, z których najbardziej znany jest okres op-artu, datowany na lata 1958–1974. Na wystawie, oprócz najlepszych prac powstałych na bazie stworzonej przez artystę „teorii pozytywnej przestrzeni iluzyjnej”, pokazano również jego mniej znane dzieła z epoki socrealizmu, często tworzone niejako do szuflady. Wystawę zamykają prace z późnego okresu jego życia, tworzone w myśl koncepcji „przestrzeni międzytwarzowej”, stanowiącej powrót do humanistycznych wartości, a także powstałe w latach osiemdziesiątych „obrazy telewizyjne”. Obecne na wystawie materiały archiwalne: kroniki filmowe, zdjęcia i wywiady z artystą, pozwalają lepiej zrozumieć twórczość Wojciecha Fangora.

Wystawa potrwa do 5 lutego 2023 roku. Towarzyszy jej dwujęzyczny katalog, w którym można oglądać wspomniany plakat ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Łukasz Żywek

„Fangor. Poza obraz”, Muzeum Narodowe w Gdańsku, oddział Sztuki Nowoczesnej w Gdańsku, 7 października 2022–5 lutego 2023.